

POSTANOWIENIE

26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 26 czerwca 2025 r. w Warszawie
zażalenia M.T.

na postanowienie Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

z 5 lipca 2024 r., XII GC 2017/21,

na skutek skargi M.T. o stwierdzenie niezgodności

z prawem postanowienia z 11 grudnia 2023 r., XII GC 2017/21

w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.

przeciwko M.T.

o zapłatę,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 5 lipca 2024 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę M.T. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Sąd Rejonowy wyjaśnił w uzasadnieniu, że pozwany złożył skargę osobiście – nie sporządził jej profesjonalny pełnomocnik, czyli adwokat lub radca prawny, a brak w tym zakresie jest nieusuwalny. Ponadto, skarga dotyczyła postanowień wydanych w toku procesu i tych, które nie kończą postępowania w sprawie i tym samym była niedopuszczalna.

Zażaleniem datowanym na 12 września 2024 r. (*zażalenie na postanowienie* – k. 426), nadanym 16 września 2024 r. (*koperta z datą stempla pocztowego* – k. 428), pozwany zaskarżył powyższe postanowienie, zarzucając mu naruszenie

przepisów procedury cywilnej, w szczególności art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c., art. 5 k.p.c., art. 504 § 1 k.p.c., art. 359 k.p.c., art. 102, art. 117 u.k.s.c., a także art. 108, art. 398²³ § 1¹ k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie należy do Sądu Najwyższego. Oznacza to zarazem, że w postępowaniu wywołanym jej wniesieniem obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego odrzucające skargę pozwanego, jako wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. miało wprost oparcie w art. 424⁶ § 3 k.p.c., który przewiduje odrzucenie skarg dotkniętych omawianym brakiem przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie. Należy również wrócić uwagę, że w obecnym stanie prawnym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od wyroków (art. 424¹ k.p.c.) i postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym, kończących postępowanie w sprawie (art. 519² § 1 k.p.c.). Tymczasem, postanowienie z 5 lipca 2024 r. nie stanowiło żadnego z wyżej wymienionych rozstrzygnięć, nie jest zatem objęte katalogiem art. 424¹ k.p.c.

Co równie istotne, wymóg z art. 87¹ § 1 k.p.c. dotyczył także zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego z 5 lipca 2024 r., odrzucającego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Zażalenie dotknięte było brakiem, którego w świetle obowiązujących przepisów kodeksu postępowania cywilnego nie da się uzupełnić, co znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym wyrażono stanowisko, że tego rodzaju braku nie sanuje nawet następcze ustanowienie pełnomocnika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2020 r., II CZ 33/20; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CZ 92/16).

Z tych względów wniesione zażalenie podlegało odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

A.W.

[a.ł]

Agnieszka Jurkowska-Chocyk